

הליכות

סעודת דעתיקא קדישא

חיים

קפא

סעודת דעתיקא קדישא

א. בסעודת היום היו הי"ב חלות^(א) מגולות גם בשעת קידוש^(ב), כשהחלה הימנית נשענת על החלה השמאלית^(ג), סדר הסעודה, ב' מיני דגים, יי"ש, רבינו טבל בו מהחלה ואכלה, בירך את הקהל בלחיים ושתה מהיי"ש, ומשיירה שושפכו אל תחתית הכוס שטף ידיו.

ב. אח"כ קילף וחתך^(ד) רבינו^(ה) את השום, ולאחר שאכל מהשום קילף וחתך את הבצל והביצים, ומשך זמן רב דפק עליהם עם הסכין, בדביקות עצומה^(ו) ובכוונות נשגבות^(ז).

א. שער הכוונות עמ' צ"ט (י-ם תשמ"ח), ענין הלחם שבסעודה זו הוא ממש ע"ד הלחם שבסעודת הלילה, ויהיו י"ב לחמים מסודרים כסדר הנ"ל בסעודת הלילה ממש, ע"כ. וכן אצל רבינו זי"ע היה הסדר כבלילה אלא שבעוד שבלילה היתה רק חלה אחת מהגדולות קלועה, ביום היו שתיהן קלועות, והימנית שעונה על השמאלית, כאמור.

ב. כך גם היה אצל רבה"ק מרן בעל הד"ח מצאנו זי"ע (דרכי חיים אות ס"ט), ואצל רבה"ק מוהרמ"מ מרימנוב זי"ע (נימוקי או"ח סי' רע"א סק"ב, ועיי"ש העובדא שהיה בזה אצל רבוה"ק מרימנוב ולובלין זי"ע, והמשכו בדרכי חיים ושלום אות תנ"ג), וכן ברפשיץ (דברי חנה ע' כ' בחלק ההנהגות).

ג. רמ"א סי' רע"ד ס"א, ודוקא בליל שבת [בוצע התחתונה] אבל ביום השבת או בליל יו"ט בוצעין על העליונה, והטעם הוא על דרך הקבלה.

ד. וכעין זה היה סדר חתיכתם, והוא עפ"י מה ששמעתי מפי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, (וכן מפי הרה"ח ר' יעקב יצחק שווארץ הי"ו - בארא פארק, שבמשך כשלוש שנים עמד לשרת בקודש בעת השוה"ט, ומפי הר"ר יששכר דב רוזנברג הי"ו, ועפ"י רשימתו של הרה"ג ר' אליעזר אסטרייכר הי"ו - ב"ב, מיו"ט א' דסוכות שחל בשבת, תשמ"ג), הכניסו לפני רבינו זי"ע ביצים, שום, בצל, שומן. ראשית קילף רבינו זי"ע את חתיכת השום וחתכו לחתיכות, ובתוספת שמן ומלח אכלו עם חתיכת חלה (עיי' בשו"ת דברי יציב יו"ד ח"א סי' ק"ה אות ג' בטעם אכילת שום ביום ש"ק. ובמס' שבת קי"ח: במה מענגו וכו' וראשי שומין וכו'), אח"כ קילף את הביצה הראשונה (ובשנים היותר מוקדמות הובאו מקולפות) חתכו לרבעים, ושוב חתכם, וכתש קצת מהחלמון ואכלו בתוספת שמן ומלח עם חתיכת חלה. ושוב אכל חתיכה קטנה מהביצה - החלבון עם החלמון.

הודפס מאתר אוצר החכמה <http://www.otzar.org>

קפב הליכות מעורחא דעתיקא קדישא חיים

לכמה חתיכות גדולות, ואכל מהכתוש וחתיכה מהגדולות, וחילק את החתיכות הגדולות לקהל ואח"כ מהכתוש, חתיכה אחת השאיר רבינו זי"ע בכדי להכניסו אח"כ למרק.

*

בשנים היותר מוקדמות הובאו לפני רבינו זי"ע הביצים כשהם כבר מקולפים, ושמעתי מפי המשמש בקודש הר"ר אברהם דייטש הי"ו שזכור לו ששבת אחת כאשר הובאו הביצים לפני רבינו זי"ע, חקר לדעת מתי קולפו וכשנענה שכבר עבר מעת קילופם זמן לא מעט, ביקש שלהבא יביאו אותם בעודם בקליפתם, וכך היה מאז והלאה.

ובסיבת הדבר אפשר לומר: א. שהוא משום חשש בורר, וכדאיתא ברמ"א סי' שכ"א סעי' י"ט, אסור לקלוף שומים ובצלים כשקולף להניח אבל לאכול לאלתר שרי, וכגדר לאלתר כתב במג"א סי' שכ"א ס"ק א', לגבי חתיכת ירק דק דק - ועכ"פ אסור לעשות עד יציאת בית הכנסת דבעינן סמוך לסעודה ממש, ובשו"ע הרב סי' שי"ט ס"ג כתב, ואינו קרוי לאלתר אלא סמוך לסעודה ממש אבל אם לא יאכל עד לאחר שעה אסור, ועיי' עוד במ"ב סי' שכ"א ס"ק מ"ה. ב. ידוע כמה זעק רבינו זי"ע ועורר בענין "ביצים קלופים שעבר עליהם הלילה", ומשום גדר וסייג, וסחור סחור לכרמא לא תקרב (ע"ז י"ז). אפשר שכשראה רבינו זי"ע שמקדימין את קילופם, החליט לקלפם בעצמו, ובפרט שזה היה בתקופה שאז עורר על כך רבינו זי"ע רבות, וסמך ברור ומוצק לכך, כי רבינו זי"ע בשולחן הטהור ביום ל"ג בעומר תשל"ו, אמר כן על זקה"ק מרן בעל הד"ח מצאנו זי"ע - נדפס בספר הוד שבהוד עמ' צ"ד, וזל"ק, ועד"ז אפשר לומר גם בטעם הדבר שהקפיד זקה"ק מצאנו זי"ע לקלוף בעצמו דמשום חומר הענין של ביצים בצל ושום קלוף שעבר עליהם הלילה, לא רצה לסמוך על בני ביתו וכו' לכן היה זהיר לקלוף בעצמו, ע"כ.

ומחמת נחיצות הענין ראוי להביא את דברי רבינו זי"ע במלואם, שם, ואשר דברם מנהמת לבו הטהור, ובקול חוצב להבות אש, וזל"ק בהוד שבהוד עמוד צ"א, ולזה רשב"י לשיטתו עומד ומזהיר בנדה י"ז, [אמר רשב"י ה' דברים שהעושה אותן מתחייב בנפשו ודמו בראשו האוכל שום קלוף ובצל קלוף וביצה קלופה וכו'] מדברים שיש בהם משום סכנה והעושה אותן מתחייב בנפשו ודמו בראשו ופירש"י שנענש על עצמו וחובת דמו נדרשת ממנו לאחר מיתתו, כיון שעבר על אזהרות דהשמר לך ושמור נפשך מאוד, ודו"ק, ועכ"פ רואים מזה את חומר הענין של אכילת ביצים קלופים שעבר עליהם הלילה שדינו כמאבד עצמו לדעת וחובת דמו נדרשת ממנו, ובשום מקום לא מצינו לשון חמור כזה. (וכתבתי במקו"א לבאר באריכות מ"ש בענין מזיקין ורוחות רעות שאינם ענין סגולתי אלא בטבעיות, כי זה דומה למי שהולך ומתגרה ברוצח עכו"ם שדמו בראשו, והמזיקין ורוחות רעות כחם גדול מרוצח עכו"ם). ומזה זמן הארכתי בתשובה (נדפס בשו"ת דברי יציב יו"ד ח"א סי' ל"א) לבאר המקור בהלכה למנהג אבותינו בדינו להקפיד בזה.

וכעת ישבתי והתבוננתי בסיבת הדבר של מקרים מזעזעים שנשמעים לדאבונינו, שאנשים נחלים במחלה הידועה ל"ע שאין לה רפואה ומי שנחלה בה כבר אומרים נואש לחייו, יש שמאריך עוד כמה חדשים או איזה שנים אבל הוא מתנוונה והולך עד שנפטר מן העולם רח"ל, וכמה מהם שקמים ומתהלכים בחוץ כבריא אולם ותוך זמן קצר שומעים שכבר שחל"ח, ואף פעם לא נשמע כזאת ובפרט אצל ילדים קטנים ל"ע, ובהתבונני בזה הגעתי למסקנא - ולבי אומר לי שזה ברור כשמש - שזה מחמת שאין נזהרים מאכילת ביצים קלופים שעברה עליהם

http://www.otzar.org הודפס מאתר אוצר החכמה

הליכות

סעודת דעתיקא קדישא

חיים

קפג

1234567

הלילה כפי שהיו נזהרים בזה מאז ותמיד. והגם שזקה"ק בשו"ת דברי חיים (ח"א אבהע"ז סי' ח') קרא תגר על המפלפלים בכוונת צוואת רבינו יהודה החסיד שאין מבוא לשכלנו להשיג עיי"ש, מ"מ שלא בדרך הלכה אולי הרשות נתונה להתבונן בענין הסכנה שאמרו חז"ל, שהכוונה שעיי"ז באים לידי מחלה זו שכידוע התהוות המחלה היא עיי"גידולים רעים שבפנים שהולכים ומתפשטים ומערערים כל בסיס חיות האדם וקיומו וד"ל, ודין גרמא להתפשטות מחלה זו בזמנינו כיון שמקילים ראשם בזה במענות וסיבות שונות, וכן שאר מחלות ממאירות ל"ע שאין להם מזור ותרופה הם עיי"הרוחות רעות שנשנו כאן.

ואולי רמזו במ"ש ודמו בראשו, שמיד באכלו הריהו כבר מוחלט וכגברא קטילא, שעיי"ז פוקד אותו מחלה ממארת ל"ע אשר מיד כשנודע שנלקה בה כבר יודעים שקרב קיצו, ואם אדם עובר באיסורי כריתות מהני ליה תשובה ויום הכפורים, מה שאין כן בזה דלא שייך ענין תשובה שהריהו כדוקר סכין בלבו, כי מיד כשאוכל הם מקבלים כח לפגום בפנים באברים שלו ושקליה לחיותיה, יתכן שיששה ויאריך עוד ימים ושנים אבל סופו ללקות בזה וכבר משעת אכילתו דמו בראשו.

ובכגון זה אחד שוגג ואחד מזיד, שהרי זה דומה למי שאוכל מאכל שיש בה סם המות. ולפיכך חובה על כל אחד להקפיד על זה במשנה זהירות, ובכל מקום בואו יחקור וידרוש על אודות המאכלים ומיני מאפה אם לא נתערב בהם מביצים קלופים שעבר עליהם הלילה - שלדאבוננו רבתה המכשילה בזה, ומוטב שלא יאכל כל ימיו ממה שיכשל בזה פעם אחת וירעיל את עצמו. והגע בעצמך, כשהרופאים בשביל נגיעות שונות משלהם אומרים על איזה דבר שמזיק וגורם למחלה זו כמה אדם מרבה להיזהר, ואם חכמינו הקדושים קבעו ואמרו ברורות שבאכילת ביצים קלופות מסכן את נפשו לא יעלה מורא על ראשו, וכי לא תהא תורה שלימה שלנו כשיחה בטילה שלהם, ורואים בעליל שהסט"א מתגברת על זה ביותר, ואנשים טועים וסוברים שזה דבר קטן ובאמת הוא מדברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלים בהם.

דרכו בקודש של זקה"ק מצאנו זי"ע היה לערוך בעצמו מאכל הביצים ובצלים ביום ש"ק בשולחנו הטהור, ואף קילוף הביצה השום והבצל היה עושה בעצמו, - וכן נהג אחריו כ"ק אאמו"ר זי"ע, ומה גבהו דרכיו ומחשבותיו ברוזין עילאין - ושמעתי מכ"ק אאמו"ר זי"ע ששמע מפה קדשו, איני עושה שום דבר עד שיש לי על כך שלש מאות טעמים. ומי יתן שעבודת יום הכפורים שלי יגיע לכחלק אחד מני אלף מכוונותיו בעבודת הקילוף ומכ"ש בעבודת החתיכה. ופעם אחת תוך עריכתו קפצו ונפלו מן הקערה איזה חתיכות דקות, לקחם זקה"ק מגארליץ זי"ע והחזירם לקערה, הבחין בכך זקה"ק (שכידוע גם כשהיה אחוז בשרעפיו בדביקות עילאה היה מבחין ורואה את כל הנעשה) ורמז לו בידיו בסימן של שאלה על מעשהו, נענה זקה"ק מגארליץ ואמר, אברים שפקעו מע"ג המזבח מחזירין אותם, ונענה לו זקה"ק בראשו כאות הסכמה לדבריו.

ואמרו טעם למנהגו שהיה חושש לחילול שבת עיי"בני הבית שמא לא ידעו להיזהר כדת בדיני טחינה ומליחת אוכלים, ויתכן שזה ג"כ אחד מהשלש מאות טעמים שהיו לו, ועד"ז אפשר לומר גם בטעם הדבר שהקפיד לקלוף בעצמו דמשום חומר הענין של ביצים בצל ושום קלוף שעבר עליהם הלילה לא רצה לסמוך על בני ביתו, שהרי חמירא סכנתא מאיסורא ואף על רוב וספק ספיקא לא סמכין כמבואר בפוסקים, ובפרט שיש צד סברא להקל לצורך סעודת שבת

http://www.otzar.org הודפס מאתר אוצר החכמה

ושומר מצוה לא ידע דבר רע (ובתשובה שם כתבתי שלמעשה אין לסמוך על זה) וחשש שיסמכו על זה להשתמש במה שקלפו מאתמול, לכן היה זהיר לקלוף בעצמו. וביום ההילולא של רשב"י עלינו לקבל על עצמינו לשמוע לדבריו, ואם אין אנו יכולים לקיים דבריו בנוגע למנהג דרך ארץ וחרישה בשעת חרישה וכו' [ברכות ל"ה ע"ב], ונבצר מאתנו להיות תורתו אומנתו כרשב"י וחביריו [שבת י"א ע"א], ואין אתנו יודע עד מה לעסוק בספר הזוהר ותיקונים - לפחות נשמור לעשות מה שהזהיר אותנו על דברים שיש בה משום סכנת נפש שלא קשה כל כך להיזהר בזה. ישנם כאלו שמתחסדים לקיים כל האזהרות וענינים שנאמרו בזה"ק ולמה איפוא יקילו ראשם במה שנאמר בש"ס מימרא ערוכה משמיה דרשב"י. ואיש את רעהו יעוררו מה לך להכניס ראשך אפילו בחשש סכנת נפשות, הלא שומר נפשו ירחק גם מספק וספק ספיקא של סכנה, ע"כ. ועיי' עוד בשו"ת דברי יציב יו"ד ח"א סי' ל"א אריכות רבה בנידון דידן.

וזל"ק שם: הנה כבר נתפשט המנהג אצל אבותינו ואמותינו לחוש מאד לזה שלא להשתמש כלל בביצים שעבר עליהם הלילה בלי קליפתם, ובשומי אל לבי לברר הדברים ראיתי באחרונים שכתבו כמה קולות בזה, ואני על משמרת אעמודה להעמיד מנהג אבותינו בידינו שלא הקילו בזה בשום אופן.

ומקור הדברים בש"ס נדה י"ז ע"א אמר ר"ש בן יוחי ה' דברים הן שהעושה אותן מתחייב בנפשו ודמו בראשו, האוכל שום קלוף ובצל קלוף וביצה קלופה וכו' ואע"ג דמנחי בסילתא ומציירי וחתימי וכו', וברש"י שעבר עליהם הלילה, אכולהו קאי אשום ובצל ומשקין, ועיי' שם בשו"ת דברי יציב אריכות רבה בנידון.

וראוי לציין כמה פסקי הלכות בנידון:

א. הסכנה שבביצים קלופים הוא גם בביצים שבשלם בקליפתם (שם עמ' ע"ו וע"ט).
ב. בהוסר הקליפה ולא עבר עליהם הלילה, מועיל עירבוב מלח או סוכר או לחם וכדו' עד כדי שיורגש הטעם (שם עמ' ע"ט).

וכן בשומין מועיל אם מטגנם או שמערב שמן ומלח וכד' באופן שיעשה מזה איזה מאכל (שם עמ' ע"ו). אבל שימת קליפה לתוכן לא מועיל, אלא כשמראש שייר ולא קלף (שם עמ' ע"ח ע"ט).

ג. לשואל אם מהני עירבוב בצלים לתוך ביצים קלופים, ענה רבינו זי"ע: הנה בענינים אלו אין לנו אלא מה שראינו שהיו משימים מלח או צוקער וכדו', דאפשר דמחמת שע"ז אין הרו"ר שולט ממילא אין לו שליטה גם על הביצים, משא"כ בבצלים שגם בהו איכא רו"ר מאן יימר דמהני, וחמירא סכנתא מאיסורא, ואין לנו לדמות מילתא למילתא בענינים שלמעלה מהשגתנו, וכמ"ש אא"ז בשו"ת ד"ח אהע"ז סי' ח' לגבי צוואת ריה"ח עיי"ש (שם סי' ל"ג אות ג').

ד. דברים קלופים שעבר עליהם הלילה אין להתירם אף בדיעבד, וכך מקובלני מאבזה"ק שכך הקפיד אא"ז מצאנו זי"ע שלא ליתן אף לנכרי.

ובספר שערי רחמים אות קנ"ו, והביאו בדרכ"ת סי' קט"ז ס"ק ל"ח, דהגר"א אסר אף דיעבד וצויה להשליך לנהר, ע"כ, וגם משום הפסד מרובה, והתורה חסה וכו' אין להקל בנ"ד (שם סי' ל"א עמ' ע"ו).

ה. אין להתיר לאפות באותם ביצים לכתחילה ואף לא בכבר אפו בהם מחמת ביטול ברוב. (שם עמ' ע"ז).

ו. לא ראיתי חוששין לזה על לינת תחלת לילה, או על סוף לילה, רק אם לנו כל הלילה (שם עמ' ע"ח), ע"כ פסקי הלכות מנידון דידן משו"ת דברי יציב. שמעתי מפי הרה"ח ר' אהרן יהושע נוסנצווייג הי"ו - יוניאן סיטי: שאלתי את רבינו זי"ע אם כל הענינים האלו של לינת הלילה במקולף שייך גם בצנון, וענה שלא.

הלכות שבת השכיחות בעשיית מאכל זה

כתב בקונטרס הלכות השכיחות - להרה"ג רבי יוסף שלמה גליק שליט"א - עיה"ק ירושלים, בסי' א' סעי' י"א, צריך להיזהר כשקולף הבצלים והביצים מלטלטל הקליפות משום מוקצה, כמ"ש בשו"ע סי' ש"ח סעי' כ"ז, ועי' בהגהות חתם סופר על שו"ע שם, שכתב שטוב להניח חתיכות פת וכדומה בצלחת, ולקלוף הבצל והביצים באותו צלחת, ושרי לטלטל אז את הצלחת, כיון דהכלי משמש גם להיתר, וכע"ז גם נהג כ"ק אדמו"ר הגה"ק מצאנו זי"ע להשאיר בצלחת של הקליפות חצי מהבצל.

עוד שם בסעי' ג', שמעתי מכ"ק הגה"ק אדמו"ר זי"ע שצריך לשפוך השמן קודם שמולחין הבצלים, [ואכן כך נהג רבינו זי"ע וכן"ל] כדי שלא לעבור על איסור מעבד, עסי' שכ"א, ובספר פני שבת שם ס"ק ט"ו ס"ג כתב, והנה מהט"ז (סק"א) ומהמג"א (סק"ו) נמצא דאפי' אם נותן מלח קודם ואח"כ שמן ג"כ ליכא איסור מעבד, אך נראה דכוונת קדשו היה שיש להחמיר שלא ליתן המלח קודם כדי שלא ימשך זמן עד שיתן השמן ואז איכא איסור משום מעבד, וכמ"ש בקני המנורה שיש להחמיר שלא יתן המלח קודם שנותן השמן, וכ"כ בערוך השלחן (סעי' ל"ב). ועמ"ש בקצה"ש (סק"ח) דכדי שלא יבא לידי מכשול שלא ישכח מלתת השמן לאלתר, יותר טוב ליתן השמן תחלה, ע"כ.

עוד שם בסעי' ד', דלא שייך בזה לישה, ובפרט כשהחיתוך והעירוב הם בסכין שלא כבימות החול, עיי"ש.

*

שמעתי מפי הגאון רבי גבריאל ציננער שליט"א רב דק"ק ובעמח"ס נטעי גבריאל: פעם ערכתי תשובה בענין אם יש לחוש לאיסור "לש" בעת עשיית מאכל ה"ביצה והבצל" בשבת קודש, והבאתיה לרבינו זי"ע על מנת שיעיין בה ויחווה דעת קדשו, ולא אבה רבינו זי"ע לעיין בו, בהתבטאו: כל המהרהר אחר מעשי אבוה"ק ורבוה"ק זי"ע, יש בזה חשש לאפיקורסות, וצריך להיות ברור שאם הם עשו כך, וודאי ראוי גם לנו לנהוג כן, ולשיחה זוטא גרידא בזה איני מתנגד.

ה. וכך היה גם מנהג רבה"ק מרן בעל הד"ח מצאנו ורבה"ק מרדנ"ק זי"ע, וזל"ק של רבינו זי"ע בספר הוד שבהוד עמ' צ"ג, והובא כבר לעיל, דרכו בקודש של זקה"ק מצאנו זי"ע היה לערוך בעצמו מאכל הביצים והבצלים ביום ש"ק בשולחנו הטהור, ואף קילוף הביצה השום והבצל היה עושה בעצמו, וכן נהג אחריו כ"ק אדמו"ר זי"ע, ומה גבהו דרכיו ומחשבותיו ברוין עילאין - ושמעתי מכ"ק אדמו"ר זי"ע ששמע מפ"ק, איני עושה שום דבר עד שיש לי על כך שלש מאות טעמים, ואמרו טעם למנהגו שהיה חושש לחילול שבת ע"י בני הבית שמא לא ידעו להיזהר כדת בדיני טחינה ומליחת אוכלים, ויתכן שזה ג"כ אחד מהשלש מאות טעמים שהיו לו, ועד"ז אפשר לומר גם בטעם הדבר שהקפיד לקלוף בעצמו דמשום תומר הענין של ביצים בצל ושום קלוף שעבר עליהם הלילה לא רצה לסמוך על בני ביתו וכו'.

*

[ענין תחכמה]

בספר פי צדיק עמ' רנ"ו כתב: שמעתי מכ"ק אדמו"ר הגה"ק מבאבוב הי"ד זי"ע, שפעם א' היה מרן הדברי חיים זי"ע במקום מרפא על הקיץ (כמדומה לי שזה הי' בקרעניצא), והיה שם ג"כ הגאון רבי יצחק אהרן איטינגא ז"ל מלבוב, והוא היה רגיל לבוא לכל השולחנות שערך רבינו. כשראה בסעודת הבוקר שרבינו חותך בעצמו הבצלים ובצים שאלו "מדוע יטריח כבודו לעשות ולהתקין בעצמו את המאכל הזה, הלא זאת העבודה שייכת למשרתת". השיב לו רבינו "הלא כבודו יודע שבאם חותכים הבצלים דק דק, ובפרט אם מקדימים לעשות ולהכין אותם הרבה זמן לפני הסעודה יש בזה חשש של איסור טוחן, ובדבר שנוגע להלכה אין אני יכול לסמוך על המשרתת". בשבת הבא היה שם איזה אורח מה שקורין "פרומער חסיד", וכאשר ראה החדשות שהרבי בעצמו מחתך הבצלים, שאלו ג"כ לפשר הדבר. ענה לו רבינו "הנה שמע נא וראה, כי כל מאכלי שבת עולים לחשבון שבע, לאות כי הוא יום השביעי". והתחיל לפרט אותם "דג עולה ז', בשר, מרק, עולים במספק קטן ז', ורק בצל עולה במספר קטן י"ד, ולכן צריך לחתכו לשנים ולעשות ממנו שני פעמים ז', וא"כ צריך אני לעשות הדבר בעצמי, כי כוונה זו לא אוכל למסור לבית הנשים", האיש שמע וקיבל דבריו. בשבת השלישית היה שם אורח בעל הבית פשוט, אשר שאל ג"כ לרבינו על אודות מנהגו לחתוך בעצמו הבצלים, דבר שאינו לפי כבודו. השיבו רבינו ואמר "הנה יודע הנך שהמשרתת אינה יודעת לכוין בדיוק העת שאסעוד, כי אין לי זמן קבוע לזה, דפעמים הוא מוקדם ופעמים מאוחר, ולכן היא מכינה המאכלים הרבה זמן מקודם, כדי שיהיה הכל מן המוכן, ובודאי יודע אתה ג"כ שאם חותכים בצלים זמן רב קודם האכילה, אזי אי אפשר לאכלם אח"כ כי הם נהפכים למרים, ולכן הנני עושה אותם בעצמם בזמן הראוי". הגאון רבי יצחק אהרן היה נוכח כל הג' שבתות בשעת עריכת השלחן, וכששמע מרבינו התירון השלישי, אמר "אכן נודע לי שאת הטעם האמיתי אינו מגלה הרב לשום איש. כי בפעם הראשון ששאלתיו אני לסיבת הדבר השיב לי הרב טעמו ע"פ ההלכה, וחשבתי שזהו באמת טעמו האמיתי. ובשבת השניה כאשר שאלו איזה חסיד לפשר הדבר והרב השיבו ע"פ רמז, חשבתי אז שאולי יש לו לרבינו טעם כנגלה וגם כנסתר. אכן עתה כששמעתי בשבת השלישית את הטעם שהשיב לבעל בית שהסיבה הוא כי אי אפשר לעשותם במוקדם כי מרים הם, נוכחתי לדעת שהטעם האמיתי שלו אינו מגלה לשום אדם, רק משיב לכל שואל כפי בחינתו, לי השיב ע"פ הלכה, לחסיד ע"פ חסידות, ולבעל הבית השיב "א באלעבאטישן תירוק".

*

בספר לעטר פתורא ע' פ"א מביא, הרה"ח ר' שמואל הערבסט היה פעם בבאבוב וראה את הגה"ק מהר"ש מבאבוב זי"ע עושה בעצמו את הבצלים ובצים בהתלהבות גדולה כאשר ראו עיניו אצל זקנו מרן הקדוש מצאנו. העיר ר' שמואל ואמר, הלא שמעתי דמה שמרן הדברי חיים זי"ע עשה הבצלים והביצים בעצמו אין בזה שום ענין נשגב, אלא טעמו פשוט משום שבצלים כשמונחים זמן רב מחותכים, נכנסת בהן מרירות וטעמם פג, והואיל שלהדברי חיים לא היה זמן קבוע מתי גמר תפלתו, לכן הכין הדברי חיים מאכל הלז בשעת הסעודה. ענה הגה"ק מבאבוב ואמר, אם כדברך, א"כ תגד נא לי מדוע הקפיד זקניי לשים בתוכו שומן של תרנגולת דוקא, וקפידתו על זה היתה כה גדולה, עד שכאשר לא היה מצוי פעם שומן כזה בביתו, שלח לחפש אצל השכנים עד ששיגוהו. ועוד, לפי דברך למה היה לו לזקניי ענין שמדי שבת בשבתו

http://www.otzar.org הודפס מאתר אוצר החכמה